Eduskunta
Talousvaliokunta
00102 Eduskunta
Asiantuntijalausuntopyyntö 07.10.2026

Asia: U 54/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kehyksen perustamiseksi Euroopan pilvipalvelu- ja tekoälyekosysteemin vahvistamiseksi (pilvipalveluiden ja tekoälyn kehittämisen säädös

Business Finland kiittää asiantuntijalausuntopyynnöstä ja esittää asiaan seuraavia huomioita:

Business Finland pitää komission tavoitetta vahvistaa Euroopan pilvi- ja tekoälyekosysteemiä sekä teknologista kilpailukykyä erittäin tärkeänä. Euroopan kyky kehittää omia teknologioita, yrityksiä ja digitaalisia arvoketjuja on keskeinen osa kilpailukykyä, suvereniteettia ja kestävää talouskasvua.

Asetusehdotuksen painopiste on vahvasti datakeskuskapasiteetissa, pilvi-infrastruktuureissa ja suurissa keskistetyissä laskentaresursseissa. Vaikka nämä ovat tärkeä osa tulevaa tekoäly- ja datatalouden infrastruktuuria, ne muodostavat vain yhden näkökulman Euroopan teknologisen suvereniteetin ja kilpailukyvyn vahvistamiseen.

Euroopan ei tulisi rakentaa tekoälystrategiaansa yksinomaan oletukselle, että kilpailukyky saavutetaan jäljittelemällä suurimpien teknologiayritysten hyperskaalautuvia pilvi- ja laskentamalleja. Näillä alueilla kilpailuasetelmat ovat jo monelta osin vakiintuneet. Euroopan mahdollisuudet rakentuvat erityisesti uusille teknologisille alueille, joilla markkinat ja arvoketjut ovat vielä muotoutumassa.

Hajautettu tekoäly ja kvanttilaskenta Euroopan mahdollisuutena

Hajautettu tekoäly, reunalaskenta, turvalliset data-avaruudet sekä kvanttilaskenta ovat Euroopan mahdollisuuksia parantaa kilpailukykyä seuraavan sukupolven pilvi- ja laskenta-arkkitehtuureissa. Näillä alueilla Suomella ja Euroopalla on vahvaa tutkimusosaamista, korkeatasoinen teollinen perusta sekä mahdollisuus luoda uusia maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiä markkinoita. 6G verkot ovat oleellinen osa tulevaisuuden reunalaskentaan pohjautuvaa hajautettua tekoälyä.

Kvanttilaskennalla on hyvä mahdollisuus muodostua tekoälyn kehitykselle yhtä merkittäväksi mahdollistavaksi teknologiaksi kuin suurteholaskenta on ollut viime vuosikymmenen aikana. Tämän vuoksi Euroopan pilvi- ja tekoälypolitiikassa tulisi tarkastella nykyistä vahvemmin tekoälyn, kvanttilaskennan ja korkean suorituskyvyn laskennan muodostamaa kokonaisuutta.

Innovaatioiden kaupallistaminen ratkaisee

Euroopan kilpailukykyä ei ratkaise yksin laskentakapasiteetin määrä, vaan kyky synnyttää uusia yrityksiä, toimialakohtaisia tekoälyratkaisuja ja uusia liiketoimintamalleja. Siksi TKI-rahoituksen tulisi tukea vahvasti myös soveltavaa innovointia, uuden liiketoiminnan syntymistä sekä pk-yritysten mahdollisuuksia hyödyntää tekoälyä.

On tärkeää, että EU:n tulevissa tekoäly- ja pilvi-investoinneissa säilytetään teknologinen neutraalisuus. Julkisten ohjelmien ei tulisi tehdä valintoja ja ohjata kehitystä yhteen teknologiseen toteutusmalliin, vaan mahdollistaa erilaisten infrastruktuuri-, ohjelmisto- ja palveluratkaisujen kehittyminen markkinaehtoisesti. Avoin lähdekoodi ja avoimet standardoidut rajapinnat edistävät aitoa kilpailua ja innovaatioiden nopeaa tuotteistamista.

Yhteenveto

Business Finland haluaa tuoda esiin, että asetuksen jatkovalmistelussa tulisi nykyistä vahvemmin tunnistaa hajautetun tekoälyn, hajautetun laskennan ja kvanttilaskennan strateginen merkitys Euroopan kilpailukyvylle. Nämä teknologia-alueet tarjoavat Euroopalle mahdollisuuden nousta globaaliksi suunnannäyttäjäksi uusissa kasvumarkkinoissa sen sijaan, että kilpailu perustuisi ensisijaisesti jo vakiintuneiden globaalien pilviekosysteemien haastamiseen.

Business Finland Oy/ Innovation Funding Agency Business Finland